

Sygn. akt II CSK 709/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku J. M.
przy uczestnictwie M. L.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 kwietnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 15 marca 2016 r., sygn. akt III Ca (...),

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 30 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w Z. dokonał podziału majątku wspólnego byłych małżonków J. M. i M. L.. Ustalił, że w skład tego majątku wchodzi: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w Z. przy ul. T., o wartości 112.000 zł, udział 8/48 części w prawie własności nieruchomości położonej w Z. przy ul. R. i P., o wartości 91 800 zł, ruchomości szczegółowo opisane w postanowieniu o łącznej wartości 4 800 zł oraz kwota 2.208,04 zł z tytułu zwrotu 80% kosztów wymiany stolarki okiennej. Dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni udział 8/48 części w prawie własności nieruchomości, kwotę 2.208,04 zł oraz ruchomości szczegółowo opisane w postanowieniu, wszystko o łącznej wartości 97.508,04 zł, a uczestnikowi przyznał spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego

oraz pozostałe ruchomości szczegółowo opisane w postanowieniu, wszystko o łącznej wartości 113.600 zł. Zasądził od J. M. na rzecz M. L. dopłatę w kwocie 20.454 zł płatną w terminie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności. Sąd pierwszej instancji nie podzielił twierdzenia uczestnika o poniesieniu przez niego nakładu na majątek wspólny i nie rozliczył tego nakładu.

Od postanowienia Sądu Rejonowego apelację wniosła tylko wnioskodawczyni i po jej rozpoznaniu Sąd Okręgowy w Ł., przyjmując ustalenia Sądu pierwszej instancji za własne, postanowieniem z 15 marca 2016 r. zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni kwotę 2.208,04 zł oraz ruchomości szczegółowo opisane w postanowieniu, a uczestnikowi przyznał: udział 8/48 części w prawie własności nieruchomości, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz ruchomości szczegółowo opisane w postanowieniu, zasądził od M. L. na rzecz J. M. tytułem dopłaty kwotę 99.971 zł płatną w terminie do dnia 31 grudnia 2016 roku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności. Nakazał J. M. opuszczenie lokalu mieszkalnego do dnia 30 kwietnia 2016 roku. Nakazał J. M. i M. L. wzajemne wydanie składników majątku ruchomego przyznanych każdemu z nich w terminie do dnia 31 marca 2016 r. i oddalił apelację w pozostałej części.

W skardze kasacyjnej obejmującej postanowienie Sądu drugiej instancji w całości, uczestnik postępowania określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 210 858 zł, zarzucił naruszenie prawa materialnego: art. 5, art. 212 § 2 k.c. w zw. z art. 567 § 3 i art. 688 k.p.c. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz art. 45 k.r.o. w zw. z art. 567 § 1 k.p.c. przez ich niezastosowanie. Zarzucił także naruszenie przepisów postępowania: art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między

małżonkami, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość konkretnego interesu tj. roszczenia, żądania lub składnika majątkowego, którego dotyczy wniesiona skarga. W sprawach o zniesienie współwłasności co do zasady wartość przedmiotu zaskarżenia nie może przekraczać wartości należącego do skarżącego udziału w dzielonym majątku. Wyjątkowo, gdy uczestnik podważa samą zasadę podziału - co jednak nie dotyczy podważania jedynie sposobu dokonania podziału - a więc gdy np. zarzuca, że dzielony majątek nie stanowi współwłasności albo gdy zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów w wysokości przekraczającej wartość udziału, wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału (porównaj między innymi postanowienia z dnia 6 listopada 2002 r. III CZ 98/02, OSNC 2004/1/11, z dnia 21 stycznia 2003 r. III CZ 153/02, OSNC 2004/4/60 i z dnia 7 listopada 2014 r. IV CZ 73/14, nie publ.). Także w sytuacji, gdy ze względu na zasadę integralności postanowienia o zniesieniu współwłasności musi dojść do uchylenia takiego postanowienia w całości, wartość przedmiotu zaskarżenia z reguły nigdy nie może przekroczyć wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego środek odwoławczy (porównaj uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1977 r. III CZP 7/77, OSNCP 1977/11/205).

Ustalona przez Sądy obu instancji wartość majątku wspólnego podlegającego podziałowi w sprawie wynosi 210 858 zł. Uczestnik postępowania nie zaskarżył postanowienia Sądu pierwszej instancji, mimo że Sąd ten nie uwzględnił jego twierdzenia o poniesieniu nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny i nie rozliczył żadnego nakładu uczestnika z majątku odrębnego na majątek wspólny ani nie uwzględnił pozostałych jego zarzutów i wniosków. Tym samym uczestnik utracił możliwość objęcia tych rozstrzygnięć skargą kasacyjną. Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy ustalił, że wartość udziału każdego z byłych małżonków, mających równe udziały w majątku wspólnym, wynosi 105.429 zł. W konsekwencji zatem rzeczywista wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną wynosi co najwyżej 105.429 zł, a więc wartość

udziału uczestnika w majątku wspólnym, skoro, jak wskazano wyżej, uczestnik utracił możliwość kwestionowania w skardze kasacyjnej nie rozliczenia jego nakładu na majątek wspólny, gdyż nie wniósł apelacji od postanowienia Sądu pierwszej instancji nie uwzględniającego jego wniosku w tym przedmiocie. Wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną jest zatem niższa od przyjętego w art. 519¹ § 2 k.p.c. progu zaskarżalności w sprawach o podział majątku wspólnego.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. w zw. z art. 519¹ § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną.

jw